

Links

Uitzichtoren op het hoogste
punt van Pangulasian Island,

LAGUNES, JUNGLE
EN EEN ONTMOETING
MET DE INDISCHE
ZEEKOE

Eiland- hoppen in Palawan

tekst en fotografie **Veerle Witte**

Veerle, Robin, Maeve (4) en Miles (1) reisden door Palawan, een langgerekte eilandprovincie in het zuidwesten van de Filipijnen. Ze hopten van eiland naar eiland en ontdekten tropisch regenwoud en lagunes, ontmoetten inheemse gemeenschappen en zwommen met een Indische zeekoe.

Na een lánge vlucht vanuit Amsterdam, met tussenstop en overnachting in Manila, landen we in El Nido, een stadje in het noorden van Palawan. Deze Filipijnse provincie bestaat uit een langgerekt hoofdeiland en bijna 1.800 kleinere eilanden. Op de schattige, kleine luchthaven spotten we direct apen in de bomen. Het tempo vertraagt hier. De stadse drukte van Manila maakt plaats voor groene bergen en de typische Filipijnse eilandsfeer.

Eilandhoppen in de Bacuit Archipel

El Nido is de toegangspoort tot de Bacuit Archipel, een beschermde baai met 45 eilanden. Kalkstenen rotsformaties rijzen hier tientallen meters uit zee op, omringd door turkoois water, koraalriffen en witte stranden. We blijven eerst een paar nachten in El Nido zelf, om te landen na de reis en bij te komen van de jetlag. We slapen in een fantastisch boetiekhotel met heerlijk zwembad, The Funny Lion, waar het personeel de hele dag door breed lachend mango, witte boterhammen met jam en bananen komt brengen voor Miles, die niks anders eet. Naast eindeloos snorkelen in het

Links

Het idyllische strand van Papaya Island

Onder

Op de boot van El Nido naar Miniloc Island

Rechts

Een bangka, traditionele Filipijnse boot, bij een strand in de Bacuit Archipel

zwembad, maken we een uitstapje naar het eerste tropische strand van deze reis: Papaya Beach. Hier woelen we onze tenen door het witte zand en balanceren we op aangespoelde boomstammen, terwijl we ijskoud kokoswater opslurpen uit een kokosnoot.

Vissen spotten bij de pier van Miniloc

Na drie dagen stappen we op de boot naar Miniloc Island, een klein groen eiland midden in de archipel, waar we verblijven in El Nido Resorts. Dit resort ligt verscholen tegen de kalkstenen kliffen, met houten huisjes op palen boven het water. Het staat bekend om zijn ligging direct aan de Big en Small Lagoon. Auto's zijn er niet. Alles gebeurt per boot of kajak. De pier van Miniloc zorgt voor groot plezier bij de kinderen. De hele dag staan ze in het water te turen, waar we zwarte paardmakrelen, felgekleurde anemoonvissen en nieuwsgierige papegaavissen spotten.

Boven
Een wandeltocht door
de jungle op Lagen
Island

Onder
Cove 2: een beschermt
strand op Lagen

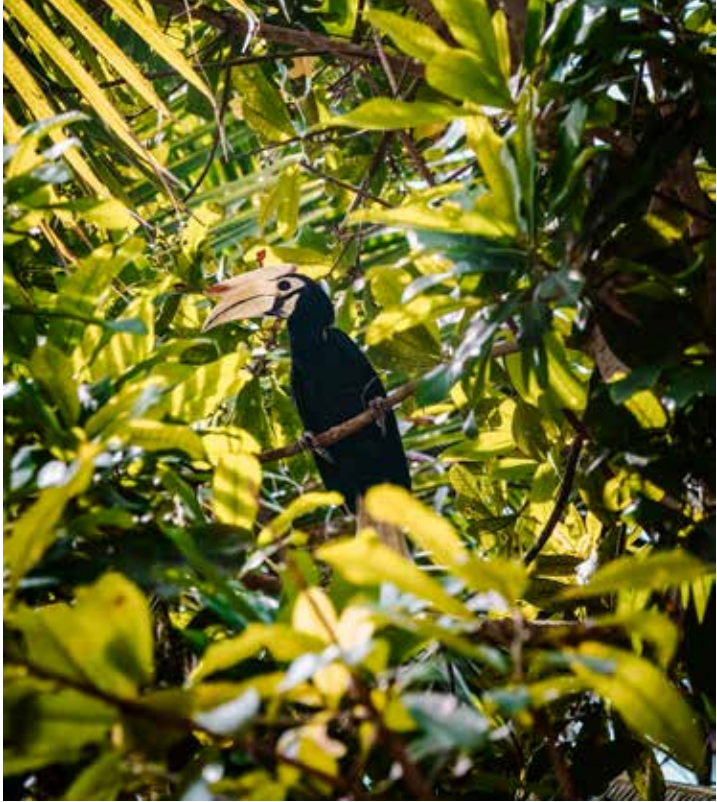
Hiken over steile junglebergen op Lagen Island

Vanuit Miniloc, waar we drie nachten verblijven in een fijne familievilla aan het water, bezoeken we de andere eilanden in de archipel. Eerste stop: Lagen Island, het op twee na grootste en dichtstbegroeide eiland van Bacuit Bay. Hier staat een korte hike op de planning naar een beschermt strand aan de andere kant van het eiland, waar zeeschildpadden broeden. De kinderen hebben er nog niet zo'n zin in en de moed zakt me in de schoenen wanneer ik de steile jungleberg voor me zie oprijzen, die we blijkbaar gaan beklimmen. Het is 32 graden en Miles zit in de kinderdrager op mijn rug. Robin en ik kijken elkaar aan. We denken hetzelfde: Maeve gaat dit niet trekken.

Alsof gids Andy onze gedachten leest, vraagt hij ons of hij haar op zijn schouders zal nemen. Alsof het niets is zwaait hij haar omhoog en draagt hij haar als een koningin door de jungle. Dit is hoe het gaat in de Filipijnen: kinderen worden letterlijk op handen gedragen.

Links
Een Palawan-neushoornvogel

Onder
Hidden Beach, Matinloc Island

‘Daar zijn ze dan: drie neushoornvogels vliegen over het oerwoud’

Roep van de Palawan-neushoornvogel

In het tropische woud van Lagen Island leven tientallen vogelsoorten, waaronder de groene muskaatduif, de ooievaarsbekijsvogel en de staalborsthoningzuiger, vertelt onze gids. Zweetdruppels stromen over mijn gezicht naar mijn kin, terwijl ik mijn ene voet voorzichtig voor de andere zet op het steile, glibberige pad dat door het oerbos loopt. Miles is intussen in slaap gevallen. Robin en ik high-fiven: het eerste slaapje in de pocket. Dan gebaart Andy ons om stil te zijn. ‘Dat is de roep van de Palawan-neushoornvogel,’ fluistert hij, terwijl hij naar het bladerdak wijst. Deze soort komt enkel hier voor.’ We turen omhoog, maar zien niets door het dichte groen.

Zwemmen tussen de rotsen bij zandstrand Cove 2

Wanneer we het hoogste punt voorbij zijn, loopt Maeve de afdaling zelf. Wat ben ik trots als ik haar door deze wildernis zie stappen. Dan wijkt de begroeiing uiteen en verschijnt een beschermt wit zandstrand: Cove 2. Maeve rent het spiegelgladde, turkooisblauwe water in. Ik zet de draagzak met Miles in de schaduw en volg haar. Precies wat ik nodig had. Aan weerszijden rijzen hoge zwarte kalkstenen rotsformaties uit zee op. We zien gierzwaluwen langs de rotsen boven het water vliegen. Intussen wordt er een tafel gedekt en vol gezet met Filipijnse lekkernijen. ‘Daar!’ roept Maeve ineens, terwijl ze naar de lucht wijst. Daar zijn ze dan: drie neushoornvogels vliegen over het oerwoud.

Links

Kajakken door Big Lagoon

Kalkstenen kliffen waar de Bacuit Archipel bekend om staat

Boven

Big Lagoon op Miniloc Island

Rechts

Miles met gids Andy op een zandbank in de Bacuit Archipel

Kajakken in de Big Lagoon

De volgende ochtend gaat de wekker vroeg. Om zes uur kajak ik met gids Andy de beroemde Big Lagoon in. De kinderen en Robin slapen nog. De lagune is één van de bekendste plekken van de Bacuit Archipel, maar op dit tijdstip is het er nog doodstil. Alleen gasten van het resort mogen er voor half negen komen. We peddelen tussen hoge kalkstenen kliffen door. Het water is kristalhelder. Even doe ik mijn ogen dicht. Geen mama-geroep, geen andere toeristen, enkel het geluid van de natuur. Wat een luxe. Onder mijn kajak glijden zee-egels, zeldzame koralen en zelfs vier jonge zwartpunt-rifhaaien voorbij. De Big Lagoon is een broedplaats voor zeeleven.

Met blote billen op een parelwit strand

Vanaf onze uitvalsbasis in de Bacuit Archipel, Miniloc Island, hoppen we van het ene naar het andere eiland. Zo maken we een wandeltocht naar het hoogste punt van Pangulasian Island, waar – tot groot plezier van de kinderen – enorme varanen rondlopen. Vanaf de top kijken we uit over de eilanden in de archipel die goud kleuren in het licht van de ondergaande zon. Ook spotten we een giftige zwart-gele mangroveslang tijdens een boottocht door de mangroves, waarna we terecht komen in een gigantische tropische regenbui. Een echt geluksmoment hebben we op Hidden Beach: een parelwit strand, verstopt in een ondiepe baai op Matinloc Island. Maeve scharrelt rond met haar emmertje, op zoek naar heremietkreeftjes. Ik lig op mijn rug in het water, met Miles op mijn buik. Zijn blote billetjes in mijn handen. ‘lesje!’ gilt hij terwijl hij naar het water wijst, naar een felgekleurde vis die voorbij zwemt. Het is één van de woordjes die hij tijdens deze reis heeft geleerd, net als shark, turtle en bye bye.

‘De lagune is alleen toegankelijk met toestemming van de Tagbanua, de inheemse stam die Coron Island beheert’

Zeesterren en vleermuizen op de Calamianeilanden

Na de Bacuit Archipel reizen we met een klein vliegtuig naar de minder bezochte Calamian-eilanden, een eilandengroep in het uiterste noorden van Palawan bekend om verborgen lagunes. Na ongeveer één uur vliegen landen we op Busuanga om vanaf daar verder te reizen naar het stadje Coron: onze uitvalsbasis om Coron Island te verkennen. Gidsen Bobby en Vida nemen ons tijdens een privé-kajaktocht mee naar de afgelegen oostkust van Coron Island. Er is een supportboot mee, waarmee we grotere stukken kunnen overbruggen en de kinderen kunnen uitrusten. We verkennen grotten vol vleermuizen en verlaten strandjes. Via een ondiepe doorgang met torenhoge rotsen aan beide kanten kajakken we een stille lagune in. Maeve zit bij Bobby voor in de kajak. ‘Zeesterren!’, roept ze blij, terwijl ze naar de bodem van het nog geen halve meter diepe water wijst. Deze plek staat op geen enkele kaart, vertelt Bobby. De lagune is alleen toegankelijk met toestemming van de Tagbanua, de inheemse stam die Coron Island beheert. Het eiland en de wateren eromheen zijn ongeveer 25 jaar geleden door de overheid aan hen toegekend, omdat zij hier al generaties lang leven.

Op bezoek bij de Tagbanua-stam

De Tagbanua behoren tot de oudste etnische groepen van de Filipijnen. Bij uitzondering mogen wij een dorp bezoeken, waar normaal geen toeristen komen. Jongeren basketballen op een overdekt veld. Vrouwen met rode tanden en lippen, van het kauwen op betelnoten, giechelen naar ons. Miles zit op mijn arm. Als iemand vraagt of ze hem mag vasthouden, schudt hij van nee. Maeve aait biggetjes met touwtjes om hun pootjes. Vanuit houten hutten rond het binnenplein kijken mensen nieuwsgierig toe. De stamoudsten zitten naast elkaar op een bankje. Voor ons staan traditionele gerechten, speciaal bereid met ingrediënten van het eiland.

Boven
Kajakken naar een verborgen lagune op Coron Island

Boven
Een vleermuizengrot aan de kust van Coron Island

Onder
De Tagbanua-stam

Links

Kajakken bij Coron Island

Bloedheet en stoffig

Vida wijst naar *nilupak*, een Filipijnse lekkernij gemaakt van gestampte cassave met geraspte kokos en suiker. Ze vertaalt wat de stamoudsten vertellen. De vrouwen trekken regelmatig de dichtbegroeide bergen in om eetbare wortels op te graven. De mannen vissen en duiken naar schelpen, zeekomkommers en zee-egels. Ze leven van het land en het omringende water. Ik probeer te luisteren, maar Miles – met zijn bezweette krulletjes – rent alle kanten op en Maeve heeft intussen haar jumpsuit half uitgetrokken en roept met een rood hoofd dat ze nu écht wil gaan zwemmen. Ik glimlach. Het is ook bloedheet. En stoffig. Er staat hier geen zuchtje wind. De mensen in het dorp zijn gelukkig lief en knikken ons begripvol toe. Vida ziet dat het genoeg is geweest en gebaart ons mee te komen naar de boot. Na uitgezwaaid te zijn door tientallen kinderen op de pier, is iedereen even later blij als we bij een idyllisch strandje het koele zeewater in plonzen.

Rechts
Snorkelen met een zeekoe

Boven
Vleerhonden die uitvliegen

Betoverend Dimakya Island vol dieren

Onze laatste stop is Dimakya Island, een klein betoverend eiland voor de kust van Busu-anga. Het ligt op maar 25 minuten varen en bestaat uit een wit zandstrand en prachtig rif vol leven. Zo komen er vleerhonden, zeldzame vogelsoorten en zwemmende varanen voor. Deze plek is de kroon op een fantastische reis. Het eiland is een droom voor de kinderen, die eindeloos rondscharrelen in het witte zand. We ontspannen volledig. Maeve en ik pakken een kajak van het strand en dobberen rond in het kalme water. We zien clownvissen die hun anemonen bewaken en scholen vissen die als zilveren wolken onder onze kajak doorzwemmen. Er is nog een dier dat hier vaak wordt gezien: de Indische zeekoe. De beesten komen van het nabijgelegen Calauit, waar een kleine populatie leeft. Samen met een gids en doe-jongranger mag je op één plek, onder strenge voorwaarden, met ze snorkelen.

Snorkelen met een zeldzame zeekoe

In een baai met geel zandstrand en palmen varen we heen en weer. Tien minuten gaan voorbij. Twintig. Vandaag zijn wij de enigen in het beschermde gebied. Dan wijst de spotter die voor op de boot zit in het water: ‘zeekoe!’ Een zeemeerminachtige gestalte zweeft onder de boot door. We zetten onze snorkels op en laten ons achterover in het water vallen. De kinderen kijken vanaf de boot. Ik zwem met hem mee, tegen de stroming in. Langzaam komt hij dichterbij. Een jonge felgele gouden makreel zwemt bij zijn bek. Op slechts enkele meters afstand zwemt de ruim drie meter lange zeekoe naast me. Zijn huid oogt rimpe- lig, bijna als die van een olifant. Met zijn ronde zwarte kraaloog kijkt hij me nieuwsgierig aan. Een paar minuten zwemmen we samen, tot hij weer afdaalt naar de bodem. Wat een magi- sche ervaring!

Links
Heremietkreeftjes zoeken op Dimakya Island

Onder
Twee watervaranen

Uitvliegende vleerhonden met zonsondergang

Die avond zitten we op het witte strand van Dimakya. Miles schept zand over mijn voeten en Maeve zoekt heremietkreeftjes. De zon is net onder. Meterslange watervaranen sluipen langs, terwijl achter ons een kolonie Pala- wan-vleerhonden langzaam uitvliegt. Wanneer de zon ondergaat vliegen ze naar Coron en Busuanga om voedsel te zoeken. Eén voor één komen ze los van de bomen. Nu pas zien we hoe groot ze zijn, met een vleugelspanwijdte tot wel anderhalve meter. De oranje lucht vult zich met honderden piepende dieren. Alle vier kijken we zonder iets te zeggen omhoog. Waar ter wereld zie je dit nou? Precies dit is waarom Palawan zijn bijnaam heeft gekregen: de last ecological frontier van de Filipijnen. Een plek die ons een leven lang zal bijblijven. ●

Reizen met Undiscovered

Deze reis werd georganiseerd door Un- discovered, een Nederlandse reisorgani- satie gespecialiseerd in maatwerkreizen naar bijzondere verre bestemmingen. Undiscovered kent de Filipijnen als geen ander en regelt de reis van a tot z: vluch- ten, accommodaties, privétransfers, bo- ten, gidsen en excursies. Het programma wordt bovendien volledig afgestemd op reizen met kinderen, met een rustig tem- po en ruimte voor het gezin. Zo verloopt de reis avontuurlijk, maar ontspannen en zonder logistiek gedoe.

undiscovered.nl

Doe het zelf

PRAKTISCHE INFORMATIE

Land: Filipijnen

Tijdsverschil: Zes uur in de zomer, zeven uur in de winter

Munteenheid: Filipijnse peso (PHP)

Vaccinaties: Laat je vooraf informeren door de GGD. Vaak worden DTP en hepatitis A aanbevolen.

Visum: Voorw een verblijf tot 30 dagen heb je als Nederlander geen visum nodig.

Beste reistijd: De beste reistijd voor Palawan is over het algemeen van november t/m mei, wanneer de kans op droog en zonnig weer het grootst is.

Bereikbaarheid: Vanuit Amsterdam vlieg je met een overstap naar Manila. Vanaf Manila reis je verder naar Palawan, meestal met een binnenlandse vlucht naar El Nido of Coron.

TIPS

Zelf je reis uitstippelen

Deze reis werd gemaakt met Undiscovered, een reisorganisatie die je volledig ontzorgt. Wil je liever zelf aan de knoppen zitten? Daarvoor heeft Undiscovered het platform MolaMola.travel. Hier stippel je eenvoudig je eigen ideale reis naar de Filipijnen uit.

Reistempo

Palawan lijkt op de kaart overzichtelijk, maar door het reizen tussen eilanden kosten verplaatsingen tijd. Plan je route daarom niet te strak. Meerdere nachten op één plek is met kinderen echt aan te raden.

Vervoer

Op Palawan combineer je binnenlandse vluchten, boten, ferry's en transfers over land. Dat maakt reizen avontuurlijk, maar ook intensief. Wij vonden het, zeker met jonge kinderen, heel prettig dat het vervoer vooraf geregeld was en dat we vaak privé werden opgehaald.

Neem de natuur serieus

Palawan is prachtig, maar kwetsbaar. Gebruik reef-safe-zonnebrand, raak koraal niet aan, neem afval mee en luister goed naar de gidsen. Veel plekken zijn beschermd of liggen op land van inheemse gemeenschappen.

DOEN

Kajakken

De Big Lagoon bij El Nido is één van de bekendste plekken van Palawan. Hier peddel je tussen hoge kalkstenen rotsen door helderblauw water. Ga vroeg, dan ervaar je de lagune op haar mooist. Een meerdaagse kajaktocht rond Coron Island is avontuurlijker, maar onvergetelijk. Je ontdekt afgelegen strandjes, grotten en lagunes die je zelf niet snel zou vinden.

Eilandhoppen in de Bacuit Archipel

Vanuit El Nido vaar je langs lagunes, witte stranden, snorkelplekken en grillige rotsformaties. Vooral met

kinderen is de afwisseling fijn: even varen, zwemmen, strand, lunch en weer door.

Snorkelen bij Dimakya Island

Rond Dimakya ligt een rijk huisrif waar je direct vanaf het strand kunt snorkelen. Je ziet er kleurrijke vissen, schildpadden en met geluk zelfs grotere scholen.

ETEN & DRINKEN

Altrove in El Nido is een populaire plek voor houtovenpizza's en pasta's. Fijn met kinderen, zeker als ze na rijst en vis zin hebben in iets vertrouwds.

Een relaxte plek voor lunch of diner met mediterrane gerechten vonden wij **Happiness Beach Bar** in El Nido. Ook leuk voor smoothies, goede koffie of een drankje na een stranddag.

Een lokale favoriet voor gegrilde vis, kip en Filipijnse gerechten is **KT's Sinugba Sa Balay** in Coron.

SLAPEN

The Funny Lion in El Nido vonden we een fijne uitvalsbasis om bij te komen van de reis voordat we de eilanden opgingen. Een leuke extra: het hotel brengt je kosteloos per boot naar het paradijselijke strand Papaya Beach. Er is ook een vestiging op Coron Island.

Bij **Discovery Coron** op Dimakya Island begeef je je op een privé-eiland met wit zandstrand en een prachtig huisrif. Je kunt er snorkelen vanaf het strand, kajakken en bij zonsondergang vleerhonden zien uitvliegen. Favoriet bij onze kids!

undiscovered

500+ Trustpilot reviews

AVONTUURLIJKE FAMILIEREIZEN OP MAAT

Treed in de voetsporen van Veerle en haar gezin

Vrijblijvend reisvoorstel ontvangen?
Ga naar undiscovered.nl of scan de QR-code

- ✓ Volledig ontzorgd op avontuur
- ✓ Al 15+ jaar dé Filipijnen specialist
- ✓ Privé reizen in het tempo van het gezin

